

NOTAT

Opfølgning på BEU Alm. Del, Spm. 68, 2018-19 (1. samling) om chrom 6

7. august 2019

J.nr. 20195200343

KUI/IT/ABS

Data om anmeldte og anerkendte arbejdsskader

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) har manuelt gennemgået 1.523 erhvervs-sygdomssager. Det er sager, hvor chrom er angivet i anmeldelsen, eller sager om kræftdiagnoser, som AES vurderer, kan være relateret til udsættelse for chrom.

De gennemgåede sager omfatter alle anmeldte sager for perioden 2010 til 2018. Det vil sige, at det både indbefatter sager, hvor der er truffet afgørelse, henlagte sager og sager, der fortsat er under behandling. I samme periode har AES samlet set behandlet cirka 175.000 erhvervs-sygdomssager

Gennemgangen viser, at udsættelse for chrom er lagt til grund for afgørelsen i 165 sager svarende til 14 pct. af de 1.523 gennemgåede afgjorte sager. Af disse 165 sager er 73 sager anerkendt, hvilket svarer til en anerkendelsesprocent på cirka 44 pct. Samtidig viser gennemgangen, at 127 af de 165 sager vedrører kræft, hvoraf 43 sager er blevet anerkendt svarende til en anerkendelsesprocent på cirka 34 pct. for kræftsagerne.

I gennemgangen indgår endvidere fem arbejdsskadesager, hvor AES i den 9-årige periode har tilkendt erstatninger til efterladte, og hvor tilskadekomne har været udsat for chrom og er afgået ved døden. AES har oplyst, at der i flere af sagerne også har været andre skadelige påvirkninger end chrom. Grundet det meget begrænsede antal sager om dødsfald og dermed risikoen for, at sagerne kan identificeres, kan AES ikke angive mere præcise oplysninger om antallet af sager.

Henvendelser til de arbejdsmedicinske klinikker om chrom 2, 3, 4 og 6

Arbejdstilsynet har foretaget en rundspørge til de syv danske arbejdsmedicinske klinikker om antal henvendelser om chrom, herunder chrom 2, 3, 4 og 6.

Ifølge det oplyste har hver af de arbejdsmedicinske klinikker haft mellem ingen og måske fem henvendelser om chrom årligt i perioden 2010-2018. Dette er baseret på elektroniske dataudtræk fra fire af landets syv klinikker (én klinik dog alene siden 2016) og på et kvalificeret skøn fra de øvrige tre klinikker.

De arbejdsmedicinske klinikkers tilbagemeldinger om chrom indgår i de løbende drøftelser i den gruppe af eksperter, der mødes to gange årligt om kræftfremkaldende stoffer i arbejdsmiljøet, inviteret af Arbejdstilsynet og NFA. Næste møde afholdes efter sommerferien 2019.

Arbejdstilsynets reaktioner om arbejde med chrom 2, 3, 4 og 6

Arbejdstilsynet oplyste i det foreløbige svar af 19. december 2018, at der ved søgning i Arbejdstilsynets sagsbehandlingssystem er identificeret 28 reaktioner (sager) om arbejdet med chrom 2, 3, 4 og 6 for perioden 1. januar 2010 til 31. oktober 2018. Sagerne er fremkommet ved en søgning i Arbejdstilsynets sagsbehandlingssystem på ordene ”chrom” eller ”krom”.

Disse identificerede sager er nu manuelt gennemgået, og indholdet af disse har afdækket, at sagerne omhandler 41 forskellige påbud vedrørende chrom, som er givet til 19 forskellige virksomheder. Det er muligt for en sag i sagsbehandlingssystemet at indeholde flere påbud til en virksomhed. Der er i den manuelle gennemgang identificeret, at der fx er afgivet op til fem påbud til én og samme virksomhed på samme sag.

Ud af de 19 virksomheder, der har modtaget påbud, havde 14 virksomheder under 50 ansatte. 12 af virksomhederne var placeret i branchen ”metal og maskiner”, som beskæftiger sig med overfladebehandling, fx industrilakering, forkromning af private køretøjer, støberivirksomhed, maskinværksteder og el-galvanisering m.m.

De resterende syv virksomheder var placeret i brancherne ”butikker”, ”elektronik”, ”undervisning”, ”transportmidler”, ”kemi og medicin” samt i branchen ”plast, glas og beton”.

De 41 påbud til virksomhederne omhandler følgende forhold:

- manglende anmeldelse til Arbejdstilsynet efter kræftbekendtgørelsens regler af et kommende chrom-arbejde (ni påbud),
- ventilation og udsugning (syv påbud),
- skiltning, forsvarlig opbevaring af giftig kemi og sikring mod utilsigtet adgang (fem påbud),
- udelukke eller begrænse eksponeringen (fire påbud),
- mærkning af affaldsbeholder (fire påbud),
- udarbejdelse af arbejdspladsbrugsanvisning (tre påbud),
- rengøring (tre påbud),
- bortskaffelse af chromholdigt materiale (to påbud),
- anvendelse af personlige værnemidler (to påbud),
- gennemførelse af instruktion (ét påbud) og
- arbejde med lukkede anlæg (ét påbud).

Gennemgangen afdækkede, at der var tre af de identificerede sager på baggrund af de 28 reaktioner, der *ikke* omhandler reaktioner ved arbejde med chrom 6. De tre sager kom alene frem i søgningen, fordi ordet chrom/krom i sagerne indgår i navnet på en maskine/metode, eller fordi der er tale om en stavfejl i sagen.

Af det foreløbige svar af 19. november 2018 blev det oplyst, at Arbejdstilsynet ville undersøge, om det eventuelt er muligt at udlede noget om, i hvilket omfang de knap 20.000 reaktioner, der i perioden 1. januar 2010 til 31. oktober 2018 er afgivet om kemisk arbejdsmiljø, indeholder reaktioner om chrom.

Arbejdstilsynet har i perioden efter det foreløbige svar udviklet en ny database, som gør det muligt maskinelt at søge detaljeret i indholdet i størstedelen af de afgørelser, som Arbejdstilsynet har truffet fra 2. halvår 2013 til 2018. Den tidligere gennemførte søgning var begrænset til blot at kunne søge i afgørelsens titel.

Den nye søgeteknik har gjort det muligt maskinelt at søge detaljeret i indholdet af cirka 13.000 afgørelser af i de alt cirka 20.000 afgørelser, der er afgivet indenfor området ”kemi, støv og biologi”.

Det bemærkes, at den manuelle gennemgang af de førnævnte 28 sager også medførte opmærksomhed på, at der ville kunne være reaktioner eller afgørelser om chrom, som ikke var registreret indenfor området ”kemi, støv og biologi”, men at det også kunne være fx ”svejsning” eller ”arbejdspladsbrugsanvisninger”.

Der er blandt de cirka 13.000 afgørelser fundet 184 afgørelser, hvor ”chrom”, ”krom” eller ”crom” kan findes i teksten. Desuden er der 228 afgørelser, hvor chrom ikke genfindes i teksten, men som kan være relateret til chrom, da de med stor sandsynlighed vedrører svejsning i rustfrit/rustfast stål.

Af de cirka 20.000 afgørelser er der cirka 7.000 afgørelser indenfor området kemi, støv og biologi, fortrinsvist fra perioden fra 2010 til 1. halvår 2013, som er gennemgået med henblik på at opføre, hvor mange af disse der vedrører chrom eller kan være relateret til chrom. Gennemgangen viser, at ordene ”chrom”, ”crom” eller ”krom” indgår i 149 afgørelser. Antallet af afgørelser med mulig relation til chrom (svejs i titel og rustfri, rustfast eller stål i tekst) udgør 88 sager. Endelig udgør antallet af afgørelser uden ”hits” 6.812.

Arbejdstilsynet har desuden anvendt den nye søgeteknik til maskinel gennemlæsning af yderligere cirka 113.000 afgørelser fra perioden 2. halvår 2013 til 2018, som er afgivet udenfor området ”kemi, støv og biologi”. Der er blandt de cirka 113.000 afgørelser fundet 86 afgørelser, hvor ”chrom”, ”krom” eller ”crom” kan findes i teksten. Desuden er der 102 afgørelser, hvor chrom ikke genfindes i teksten, men som kan være relateret til chrom, da de med stor sandsynlighed vedrører svejsning i rustfrit/rustfast stål. Der er således fundet afgørelser med mulig relation til chrom i knap 2 promille af de cirka 113.000 afgørelser udenfor området ”kemi, støv og biologi”.

Samlet set har Arbejdstilsynet således foretaget en gennemgang af ca. 133.000 afgørelser hvoraf der er fundet 837 afgørelser, der kan være relateret til chrom. Det dækker over 419 afgørelser, som indeholder ordene ”chrom”, ”crom” eller ”krom” i teksten, og 418 afgørelser, som kan være relateret til chrom, da de sandsynligvis vedrører svejsning i rustfrit/rustfast stål. Arbejdstilsynet har ikke foretaget en analyse af selve indholdet i de enkelte afgørelser og kan dermed ikke med sikkerhed sige om afgørelserne reelt vedrører chrom.

Forbruget af chrom 2, 3, 4 og 6 på danske arbejdspladser fordelt på brancher og produktioner

Arbejdstilsynet har i Produktregisteret søgt oplysninger om stoffer, der i navnet indeholder ”chrom”, og som samtidig i sin kemiske bruttoformel indeholder chrom (Cr).

Produktregistret er et fælles register mellem Arbejdstilsynet og Miljøstyrelsen, hvor der findes information om kemiske produkter, som produceres i Danmark eller importeres hertil. Virksomheder skal foretage anmeldelser til Produktregistret efter bekendtgørelsen om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører m.v. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø.

De senest anmeldte oplysninger i Produktregistret refererer til 2016, idet anmeldelse finder sted hvert andet år.

Ifølge Arbejdstilsynets udtræk fra registret er der i alt for året 2016 anmeldt 70 forskellige chromforbindelser, som kan indeholde chrom 2, 3, 4 og 6. Hovedparten af anmeldelserne er inden for murerbranchen og overfladebehandling af læder og lædervarer, og er især knyttet til funktionerne cement, beton og mørtel, farvestoffer og læderimprægneringsmidler.

Chrom 6 er den kræftfremkaldende chromart. Arbejdstilsynet har derfor specifikt udtrukket data i Produktregistret for forbindelser indeholdende chrom 6. Dette udtræk viser, at virksomhederne for året 2016 har anmeldt 129 tons chrom 6-forbindelser.

Resultatet baserer sig på, at Arbejdstilsynet har søgt på 15 udvalgte chrom 6-forbindelser, idet Arbejdstilsynet har valgt de chromforbindelser, der er oplyst som begrundelse for chrom 6 i Technischen Regeln für Gefahrstoffe TRGS 910. Udtrækket viser i øvrigt, at det alene er fem af de 15 udvalgte chrom 6-forbindelser, som er anmeldt til Produktregistret, og at chrom(VI)oxid udgør 99 % af den samlede anmeldte mængde af chrom 6-forbindelser. Udtrækket viser også, at chrom(VI)oxid er anmeldt af otte virksomheder.

Antallet af ansatte, som arbejder med chrom 2, 3, 4 og 6

I udvalgsspørgsmålet blev der ligeledes spurgt til antallet af ansatte, der arbejder med chrom 2, 3, 4 og 6. NFA og Arbejdstilsynet har imidlertid ikke oplysninger om, hvor mange ansatte, der på danske arbejdspladser reelt er udsat for chrom 6.

Tilsvarende gør sig gældende for antallet af ansatte, som udsættes for chrom 2, 3 og 4.